

POLSKIE KONSORCJUM POLARNE

POLISH POLAR CONSORTIUM

Uniwersytet Jagielloński
w Krakowie
Jagiellonian University
in Kraków

Uniwersytet Śląski
w Katowicach
University of Silesia
in Katowice

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza
w Poznaniu
Adam Mickiewicz University
in Poznań

Uniwersytet im. Marii Curie-Skłodowskiej
w Lublinie
Maria Curie-Skłodowska University
in Lublin

UNIWERSYTET MARII CURIE-SKŁODOWSKIEJ

UNIWERSYTET GDAŃSKI

Uniwersytet Gdański
University of Gdańsk

Uniwersytet
im. Jana Kochanowskiego
w Kielcach
Jan Kochanowski University
in Kielce

Uniwersytet im. Mikołaja Kopernika
w Toruniu
Nicolaus Copernicus University
in Toruń

Uniwersytet Wrocławski
University of Wrocław

Uniwersytet
Wrocławski

Instytut Geofizyki Polskiej Akademii Nauk
w Warszawie
Institute of Geophysics
Polish Academy of Sciences, Warszawa

Instytut Oceanologii
Polskiej Akademii Nauk w Sopocie
Polish Academy of Sciences, Sopot

Instytut Nauk Geologicznych
Polskiej Akademii Nauk
Institute of Geological Sciences,
Polish Academy of Sciences

Akademia Morska w Gdyni
Gdynia Maritime University

Państwowy Instytut Geologiczny
Polish Geological Institute
National Research Institute

Politechnika Gdańska
Gdańsk University of Technology

Uniwersytet Warszawski
University of Warsaw

Uniwersytet Łódzki
University of Łódź

Instytut Biochemii i Biologii
Polskiej Akademii Nauk, Warszawa
Institute of Biochemistry and Biophysics
Polish Academy of Science, Warszawa

Politechnika Warszawska
Warsaw University of Technology

<http://www.pkpolar.pl> office@pkpolar.pl

Działalność Polskiego Konsorcjum Polarne- go – Kalendarium

- 27. lutego 2015, Sosnowiec – II posiedzenie Rady Polskiego Konsorcjum Polarne-
go
- 23. czerwca 2015, Warszawa – I zebranie Grupy Roboczej ds. Baz Danych
- 16. lipca 2015, Warszawa – robocze zebranie Zarządu i Sekretariatu PKPol
- 1-4. września 2015, Sosnowiec – SSF workshop ‘Taking the next step in Svalbard
snow research’, pod patronatem PKPol
- 14-15. października 2015 – seminarium inicjujące ‘Polski Svalbardzki Program
Śnieżny’, pod patronatem PKPol
- 23-24. listopada 2015, Warszawa – II zebranie Grupy Roboczej ds. Baz Danych
- 27. listopada 2015, Toruń – otwarcie rozszerzonej wystawy Polskiego Konsor-
cjum Polarne, towarzyszącej Jubileuszowi 40-lecia Stacji Polarnej UMK na
Spitsbergenie
- 2. grudnia 2015, Warszawa – otwarte spotkanie – workshop w sprawie Narodo-
wego Programu Badań Polarnych
- 7. grudnia 2015, Warszawa – III posiedzenie Rady Polskiego Konsorcjum Polar-
nego

BIEŻĄCE INICJATYWY

- Polska baza metadanych polarnych
- Narodowy Program Badań Polarnych – wspólnie z Komitetem Badań Polarnych
Polskiej Akademii Nauk
- Polski Svalbardzki Program Śnieżny – patronat nad projektem, współpraca
z Centrum Studiów Polarnych

II Posiedzenie Rady Polskiego Konsorcjum Polarnego - podsumowanie

II posiedzenie Rady Polskiego Konsorcjum Polarnego odbyło się 27.02.2015, na Wydziale Nauk o Ziemi Uniwersytetu Śląskiego w Sosnowcu. W trakcie posiedzenia:

- przyjęto **program działań** Polskiego Konsorcjum Polarnego na rok 2015 (Załącznik 1)
- zainicjowane zostały prace nad strukturą **baz danych polarnych PKPol**, powołano **Grupę Roboczą ds. baz danych**. Głównym celem pracy zespołu jest opracowanie założeń do utworzenia przy Polskim Konsorcjum Polarnym bazy **metadanych polarnych**. Przewodniczącym Grupy Roboczej został prof. UG dr hab. Leszek Łęczyński
- przedyskutowano koncepcję **Narodowego Programu Badań Polarnych**, w którego opracowanie zaangażowane będą: PKPol, Komitet Badań Polarnych PAN oraz szerokie grono ekspertów. Zatwierdzono wstępny skład zespołu, który będzie koordynował prace nad Programem.
- przyjęto **budżet** na rok 2015

Działalność Grupy Roboczej ds. Baz Danych

Inicjatywę opracowania **polskiej bazy metadanych polarnych** koordynuje **Zastępca Przewodniczącej PKPol, prof. UG dr hab. Leszek Łęczyński**, przewodnicząc powołanej na II posiedzeniu Rady PKPol Grupy Roboczej. Dotychczas miały miejsce dwa spotkania Grupy, 23.06.2015 oraz 23-24.06.2015, w Instytucie Geofizyki PAN w Warszawie.

W trakcie spotkań przedyskutowano **umiędzynarodowienie tworzonej polskiej bazy danych polarnych** oraz **włączenie do informacji danych związanych z funkcjonowaniem Centrum Studiów Polarnych KNOW**, które powstają w trakcie realizacji prac doktorskich w obszarach Arktyki i Antarktyki. Wskazano również na **konieczność opracowania modelu katalogowania danych** oraz **zakresu ich opisu w instytucjach naukowych stowarzyszonych w Polskim Konsorcjum Polarnym**.

Obecnie trwają prace nad **platformą informatyczną** oraz kwestiami **prawnymi** dotyczącymi dostępu do danych.

Narodowy Program Badań Polarnych – postęp prac

Komitet Badań Polarnych PAN i Polskie Konsorcjum Polarne jako reprezentanci środowiska polskich naukowców pracujących w obszarach polarnych zgodnie uznały, że istnieje potrzeba stworzenia jednolitego Narodowego Programu Badań Polarnych na następną dekadę.

Dokument ma służyć zarówno środowisku naukowemu, jak i podczas rozmów z odbiorcami zewnętrznymi (m. im. agencjami grantowymi, ministerstwami, sektorem gospodarczym).

Podczas II posiedzenia Rady PKPol wstępnie przedyskutowano koncepcję Programu, w którego opracowanie zaangażowane będą: PKPol, Komitet Badań Polarnych PAN oraz szerokie grono ekspertów. Zatwierdzono wstępny skład Zespołu Roboczego. Przewodniczącym Zespołu został **prof. dr hab. Jan Marcin Węsławski** z Instytutu Oceanologii PAN.

Dotychczasowe etapy prac nad Programem obejmowały:

- dyskusję w trakcie roboczego zabrania Zarządu i Sekretariatu PKPol 16.07.2015, na które zaproszony został prof. Węsławski,
- **otwartą dyskusję środowiska** naukowców związanych z rejonami polarnymi, która toczyła się za pośrednictwem strony internetowej PKPol,
- **spotkanie – workshop 2.12.2015**, w którym wzięli udział członkowie Zespołu Roboczego, Komitetu Badań Polarnych PAN, Rady PKPol, a także inne osoby zainteresowane Programem. W trakcie spotkania ustalone zostały **główne cele Programu, a także zakres i ramy czasowe dalszych działań.**

Informacje na temat Narodowego Programu Badań Polarnych dostępne są na stronie internetowej PKPol.

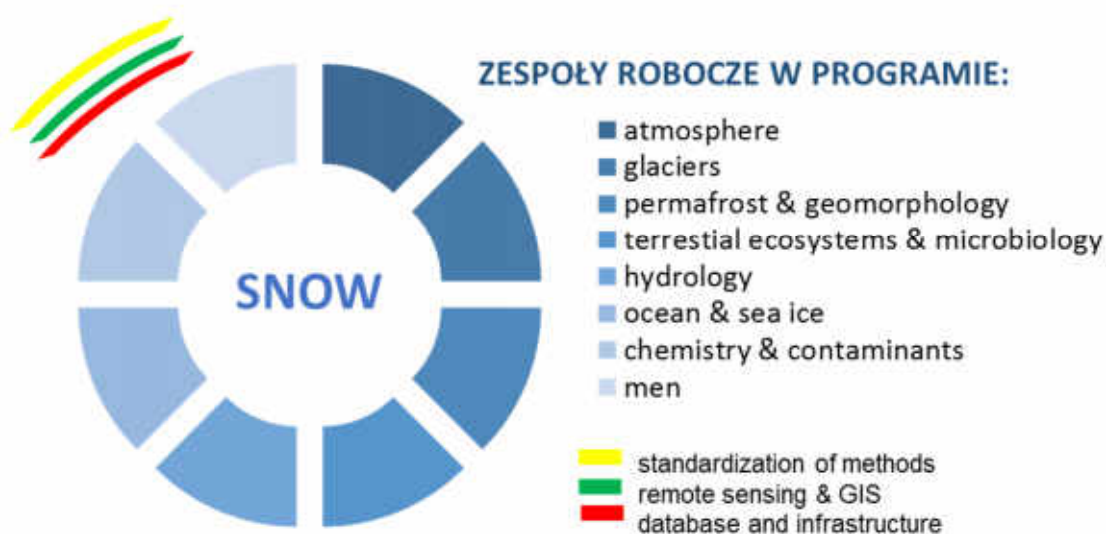
Polski Svalbardski Program Śnieżny

Śnieg stanowi element łączący badania lodowców, lodu morskiego, permafrostu, hydrologii, ekosystemów lądowych i atmosfery i w związku z tym może stanowić punkt wyjścia dla interdyscyplinarnego programu badań w Arktyce.

Polski Svalbardski Program Śnieżny, projekt szerokiego grona specjalistów różnych dziedzin naukowych prowadzących badania związane z pokrywą śnieżną, został zainicjowany podczas seminarium, które odbyło się 14-15.10.2015 na Wydziale Nauk o Ziemi Uniwersytetu Śląskiego w Sosnowcu. Miejsca na Svalbardzie, w których Polacy prowadzą badania naukowe stanowiąc będą potencjał stworzenia **sieci przestrzennej dla dzia-**

łań programu - połączenie wysiłków wielu zespołów badawczych w jeden nadrzędny cel przy wsparciu Polskiego Konsorcjum Polarnego oraz Centrum Studiów Polarnych. Koordynatorami Programu są [prof. dr hab. Krzysztof Migała](#) (Uniwersytet Wrocławski) oraz [dr Mariusz Grabiec](#) (Uniwersytet Śląski).

Polskie działania **wpisują się w działania międzynarodowe**, czyli [Pan-Arctic Snow Cover Program \(PASCoP\)](#) jako **priorytetowy program** [International Conference of Arctic Research Planning \(ICARP III\)](#), w którym poszukiwane są odpowiedzi na **problemy badawcze** pojawiające się na styku dyscyplin.

Polskie Konsorcjum Polarne na arenie ogólnopolskiej i międzynarodowej

Reprezentanci Polskiego Konsorcjum Polarne aktywnie uczestniczą w działaniach dotyczących planowania i koordynacji badań polarnych na arenie międzynarodowej. Poniżej przedstawiono wybrane wydarzenia i inicjatywy.

Od marca br. Konsorcjum jest obecne w niedawno rozpoczętym projekcie Unii Europejskiej [EU-PolarNet](#), który ma za zadanie koordynować badania polarne w Europie i

opracować Europejski Program Badań Polarnych Inicjatywa ta zwiększa możliwość dostępu do środków przeznaczonych na finansowanie nauki w ramach programu Horyzont

2014-2020, ze szczególnym uwzględnieniem obszaru „Blue Growth”. Realizacja projektu jest przewidziana na 5 lat, po jego zakończeniu kontynuatorem wypracowanych efektów będzie Europejska Rada Polarna. Delegatem PKPol podczas spotkania inauguracyjnego (10-12.03.2015, Bremerhaven, Niemcy) była [Przewodnicząca Agnieszka Kruszewska](#).

Wyraźny był udział reprezentantów PKPol podczas tegorocznego [Arctic Science Summit Week](#) (Tydzień Szczytu Nauk Arktycznych - ASSW), który odbył się w dniach 23-30 kwietnia, w

Toyamie (Japonia). ASSW to **roczne światowe spotkanie na szczycie organizacji naukowych zajmujących się badaniami Arktyki i ich organizacją**. Biorą w nim udział **naukowcy, eksperci, a także politycy i media**. Koordynatorem jest **International Arctic Science Committee (IASC)**. W trakcie szczytu odbywają się posiedzenia międzynarodowych organizacji naukowych, warsztaty, konsultacje programowe związane z polityką badań Arktyki. Co dwa lata w ramach ASSW organizowane są bardzo prestiżowe sympozja naukowe. **W roku 2013 kongres ASSW miał miejsce w Krakowie, a jego głównym organizatorem ze strony Polski było Polskie Konsorcjum Polarne**. Tegoroczne ASSW zgromadziło rekordową liczbę uczestników – około **700 osób z 27 krajów**, Polska delegacja liczyła **aż 24 osoby**.

Udział członków Rady i Sekretariatu PKPol w ASSW 2015 miał charakter zarówno **naukowy** (referaty podczas sesji tematycznych), jak i **organizacyjny** (obradę Rady IASC, spotkania Grup Roboczych IASC, spotkanie *Forum of Arctic Research Operators* - FARO).

Przedstawiciele PKPol obecni na ASSW 2015: [prof. dr hab. Piotr Głowacki](#), [prof. dr hab. Jacek Jania](#), [dr Maja Lisowska](#), [mgr Elżbieta Majchrowska](#), [prof. dr hab. Krzysztof Migajta](#), [prof. dr hab. Waldemar Walczowski](#), [prof. dr hab. Wiesław Ziaja](#).

Polscy uczestnicy ASSW 2015 (fot. z archiwum W. Ziaja)

Działalność Konsorcjum prezentowana była podczas trzeciego kongresu [Arctic Circle](#) (16-18.10.2015, Reykjavik, Islandia), który zgromadził ponad **1500 uczestników** z prawie **50 krajów**. Było to spotkanie o **profilu polityczno-naukowo-biznesowym** (organizator: Arctic Circle - organizacja *non profit* Prezydenta Islandii Olafura Ragnara Grimssona; obecne **głowy państw**: Prezydent Grimsson, Księżę Monako Albert II i Prezydent Francji Francois Hollande).

Na sesji zorganizowanej przez EU-PolarNet oraz European Polar Board: *What Can Arctic Stakeholders and Researchers Learn from Each Other?* Zastępca Przewodniczącej PKPol prof. dr hab. Wiesław Ziaja wygłosił referat promujący **Polskie Konsorcjum Polarne**.

Reprezentacja PKPol: [prof. dr hab. Wiesław Ziaja](#), [prof. dr hab. Piotr Głowacki](#). Ponadto, ze strony polskiej w obradach brał udział **Lech Mastalerz, Kierownik Ambasady RP w Islandii**.

W dniu 26.03.2015 w Polskim Instytucie Spraw Międzynarodowych w Warszawie odbyło się [seminarium „Cele i narzędzia polskiej polityki arktycznej”](#), poświęcone omówieniu celów i narzędzi polskiej polityki arktycznej. Organizatorzy zaprosili przedstawicieli ad-

ministracji publicznej, parlamentarzystów, ambasadorów, dziennikarzy oraz ekspertów z różnych dziedzin zajmujących się problematyką polarną.

Główne omawiane zagadnienia dotyczyły polskiego zaangażowania w Arktyce i wynikających z tego możliwości realizacji interesów gospodarczych polskich przedsiębiorców. Podstawą ma być **wypracowana we współpracy z Ministerstwami Infrastruktury i Rozwoju, Gospodarki oraz Spraw Zagranicznych strategia działania „Go Arctic”**. Eksperci wskazali potencjalne obszary działalności obejmujące transport morski, wykorzystanie surowców naturalnych w Arktyce oraz uwarunkowania prawno-międzynarodowe i środowiskowe. Obecne możliwości politycznej i gospodarczej współpracy w obszarach arktycznych możliwe są dzięki zaangażowaniu polskich naukowców realizowanemu od ponad pięćdziesięciu lat w tym rejonie. **Uczestnikom spotkania przedstawiono cele, działania oraz potencjał naukowo-badawczy Polskiego Konsorcjum Polarnego, który może zostać wykorzystany do realizacji idei zwiększenia polskiej aktywności w obszarach polarnych.**

Członkowie Zarządu i Rady PKPol obecni na spotkaniu: [prof. dr hab. Piotr Głowacki](#), [Zastępca Przewodniczącej prof. UG dr hab. Leszek Łęczyński](#), [dr Michał Łuszczuk](#).

Pierwszym spotkaniem naukowym, którego **Konsorcjum** zostało **współorganizatorem**, był [Workshop SSF ‘Taking the next step in Svalbard snow research’](#). Odbył się on w dniach 1-4.09.2015 na Wydziale Nauk o Ziemi UŚ w Sosnowcu. Członkiem międzynarodowego zespołu organizacyjnego z ramienia PKPol była [mgr Elżbieta Majchrowska](#). Celem workshopu było: wypracowanie **interdyscyplinarnej, porównywalnej oraz wieloletniej strategii/metodyki pobierania próbek śniegu na Svalbardzie z wykorzystaniem dotychczasowych miejsc badań**; sformułowanie **problemów badawczych** dotyczących **interakcji mikrobiologicznych, chemicznych i fizycznych w pokrywie śnieżnej**; a także nawiązanie **współpracy międzynarodowej** owocującej **wspólnym projektem badawczym**.

Jako pierwszy rezultat spotkania, listopadzie złożony został do Svalbard Science Forum wniosek o finansowanie *pilot study*. Stronę polską reprezentują w nim: dr Bartłomiej Luks (Instytut Geofizyki PAN) i [dr Mariusz Grabiec](#) (Uniwersytet Śląski).

Uczestnicy workshopu SSF 'Taking the next step in Svalbard snow research'

Nadchodzące wydarzenia

Polskie Konsorcjum Polarne zostało zaproszone do współudziału w organizacji [XXXVI Sympozjum Polarne](#), które odbędzie się w Lublinie w dniach 8-11 czerwca 2016, pod hasłem *"Progress in polar research – from tradition to new challenges"*. Do Komitetu Naukowego została zaproszona [dr Maja Lisowska](#). Gospodarzem tegorocznego Sympozjum jest Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie.

Działalność promocyjna – informacyjna

- rozbudowa strony internetowej <http://www.pkpolar.pl/>
- rozbudowa i modernizacja **wystawy Polskiego Konsorcjum Polarnego** (przy dofinansowaniu ze środków Centrum Studiów Polarnych – KNOW)
- opracowanie ulotek, prezentacji, plakatów promocyjnych – **materiały te są dostępne w wersji drukowanej oraz do pobrania ze strony www.**
- promocja PKPol **w trakcie wypraw polarnych** (podziękowania dla dr. Mateusza Strzeleckiego z Uniwersytetu Wrocławskiego).

PROGRAM DZIAŁANIA POLSKIEGO KONSORCJUM POLARNEGO

NA ROK 2015

Na podstawie umowy o współpracy z dnia 25 września 2014 r., Zarząd oraz Rada Polskiego Konsorcjum Polarnego zatwierdziły program działania Konsorcjum w roku 2015, następującej treści:

I. WYPRACOWANIE ZAŁOŻEŃ NARODOWEGO PROGRAMU BADAŃ POLARNYCH

1. Analiza Ramowego Narodowego Programu Działań Polarnych z lat 2002-2010;
2. Zaproszenie środowiska badaczy polarnych do zgłoszenia priorytetowych obszarów i kierunków dla badań polarnych;
3. Analiza założeń programowych dla badań polarnych zaproponowanych przez SCAR i IASC;
4. Realizacja celu poprzez utworzenie grupy roboczej spośród Członków Rady Konsorcjum;
5. Współpraca z Komitetem Badań Polarnych PAN w celu wypracowania spójnego programu działania;
6. Promowanie w jednostkach administracji rządowej akceptacji Narodowego Programu Badań Polarnych oraz włączenia programu do działań priorytetowych.

II. PRZYGOTOWANIE STRUKTURY BAZ DANYCH POLARNYCH

1. Analiza organizacji i zarządzania serwisami międzynarodowych baz danych i informacji o środowisku polarnym;
2. Wypracowanie kompatybilnego z nimi systemu zbierania i przechowywania danych polarnych;
3. Współorganizacja z Centrum Studiów Polarnych KNOW warsztatów poświęconych kwestiom baz danych polarnych;
4. Pozyskanie finansowania na utworzenie Polskiej Bazy Danych Polarnych;
5. Realizacja celu poprzez utworzenie grupy roboczej spośród Członków Rady Konsorcjum.

III. ROZPOZNANIE MOŻLIWOŚCI POZYSKANIA FINANSOWANIA NA BADANIA PRZEZ KONSORCJUM

1. Proponowany obszar: *Fiordy polarne* – studium interdyscyplinarne:
 - 1.1. Identyfikacja problematyki badawczej,
 - 1.2. Rozpoznanie źródeł finansowania,
 - 1.3. Utworzenie zespołów przygotowujących wnioski projektowe.

IV. DZIAŁANIA PPROMOCYJNO – INFORMACYJNE

1. Utworzenie strony www;
2. Przygotowanie materiałów promocyjno-informacyjnych;
3. Realizacja celu poprzez zintensyfikowane działania Zarządu Konsorcjum oraz Członków Rady Konsorcjum.

V. REALIZACJA BIEŻĄCYCH CELÓW UMOWY O WSPÓŁPRACY KONSORCJUM